

Европа и съдебната власт в България

В далечната 1933-та година българският индустриалец, banker и политик Атанас Буров произнася реч в Народното Събрание, в която казва: „Ние трябва да бъдем европейци, ако чувстваме, че имаме нужда от Европа...“. Повече от осемдесет години по-късно България е част от една организация без аналог в световната история, а именно Европейският съюз, но дали българите имат самочувствието на европейци?

Хилядолетната история на Европа е изпълнена с много превратности и братоубийствени войни, но има нещо уникално, което ѝ придава специфичен облик, а именно европейските ценности – демокрация, мир, справедливост, солидарност, равенство, толерантност. Стремешът е превръщането на Европейския съюз в пространство на свобода, сигурност и правосъдие за гражданите. Това е идея, залегнала в Стокхолмската програма, представена през 2009 година след поемане на председателството на ЕС от Швеция. Каква част обаче от тези намерения са станали реалност и дали общоевропейската политика не е една химера?

Свързващото звено между Европа и съдебната власт в България са именно трите идеи - свобода, сигурност и правосъдие. Свободата на европейско равнище означава сигурност и противопоставяне на външните заплахи. Свободата няма смисъл, ако хората не могат да живеят в безопасност, ако са застрашени от престъпност и тероризъм. Съдебната власт в България е призвана да проведе такива реформи, чрез които да се изгради правна система, на която всички еднакво да могат да разчитат. Тази правна система е необходимо да бъде социално-обективна, политически независима и икономически безпристрастна.

Доверието в съдебната система може да се изгради само чрез последователно и безкомпромисно прилагане на правните норми на всички нейни равнища от всеки отделен магистрат. Независимостта на съдебната власт зависи в голяма степен и от преодоляването на един особено тежък проблем, а именно корупцията. Обвързването на съдебната система с определени политически и икономически интереси и свързаните с това корупционни практики изкопава огромна пропаст между съдебната власт и обикновените граждани.

Принципите на европейската политика за право на свободно движение на хора, стоки и капитали, създаване на "европейска зона на правото и справедливостта", солидарност с търсещите убежище и борба с престъпността и корупцията трябва да станат водещи принципи на правораздавателните органи. В същото време правната система и институции трябва да демонстрират твърдост и решимост

в борбата срещу международната престъпност и тероризма. Пример в това отношение е прилагането на специални закони за предотвратяване на финансирането на терористични организации чрез пране на пари, както и създаването на бази от данни, които позволяват на полицията и на съдебните власти да обменят информация за извършени престъпления и издирвани лица. Съдебната власт в България може успешно да прилага добри европейски практики за превенция и разкриване на международни престъпления като наркотрафик, трафик на хора, търговия с откраднати превозни средства и др.

Създаването на единна европейска зона за правосъдие е стъпка към усъвършенстването на съдебната система в България, която определено има нужда от реформи. Европейските програми за обмяна на опит в областта на правото са удачен пример в тази насока. Програмата "Grotius" подпомага юристите в стремежа им да придобият знания относно функционирането на правораздавателните системи на останалите страни членки на ЕС. Програмата "Falcone" стимулира партньорството между съдии, прокурори, полицейски служби и митничари в рамките на Европейския съюз. Eurojust е координираща структура, чрез която националните следствени служби и прокуратури разследват съвместно престъпления, извършени на територията на няколко страни членки на ЕС. Съюзът си поставя като цел да разработи обща правна рамка за борбата с тероризма, да гарантира на своите граждани висока степен на закрила и да усъвършенства международното сътрудничество в тази област.

В навечерието на българското председателство на ЕС през 2018 година повече от всякога е важно да продължи утвърждаването на европейските ценности, защитата на човешките права и върховенството на закона чрез реални решения, а не с абстрактни идеи. Обществената мотивация за провеждане на реформи в съдебната власт произтича от необходимостта всеки човек да има равен достъп до правосъдие и като равен да е защитен от закона. Личната ми мотивация да участвам в този процес в бъдеще е да получа образование и да се развивам като професионалист в правната система на България и Европа.

Мечтата на всеки млад човек в България е да живее в просперираща и стабилна страна, при спазване на правата и гарантиране на сигурността. По този начин мотото на Европейския съюз "единни в многообразието" ще придобие реално съдържание – различните традиции и култури да съществуват в хармония, за което в голяма степен би допринесла една развита правова система, в основата на която са европейските демократични ценности.